

DUMITRIȚA-RALUCA PARFENTIE

anul III, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM

reziduurii

vechi și noi

De câte ori mi-a ieșit în cale o Realitate dură, nepotrivită caracterului meu de visătoare, am ridicat ambele mâini în fața ochilor, improvizând un zid. Și-n clipele lungi de așteptare tot ce puteam face era să-mi imaginez asediul de dincolo de zid. Probabil, simplul fapt că m-am născut *prăbușită* deja în istorie¹ mi-a alimentat frica de război. În timpul acestei imobilități, fără să vreau, lăsam întunericul să-mi macine fiecare os, transformându-l în praf de pușcă. Zidul meu avea o problemă pe care totuși nu reușeam s-o intuiesc...

Destinul, la rândul-i, și-a construit propriile ziduri: Marele Zid Chinezesc, Limes-ul dimprejurul Imperiului Roman, Zidul din sudul Israelului, Zidul de la frontiera Americii de Nord cu Mexicul, Zidul din Berlin... Indiferent de scopul lor, defensiv ori separator, toate au umplut plămâni oamenilor cu un miros vag de mortar. Așa a început „nenorocirea unei lumi care încărunește”² și devine piatră. Nenorocirea unei lumi zidite, în care aproapele încetează să mai fie o fereastră „prin intermediul căreia putem privi străzile”³ pentru că el, omul, singur se transformă-n zid.

Evenimentele ce au avut loc înainte și după 9 noiembrie 1989 sunt descrise detaliat în cartea lui Marc Ferro *Căderea Zidului din Berlin și a comunismului pe înțeleșul nepoșelei mele Soazig*. Pentru istoricul francez, autorul cărții, niciun alt zid „nu a avut semnificația celui construit la Berlin”, acesta constituind un „simbol al luptei pentru libertate” – „libertatea de a alege viața”. Peste 500 de germani îl săreau zilnic în timpul exodului,

scrie acesta. Citind, m-am gândit pentru o clipă la acea „pasăre cu o singură aripă și cu alta transformată-n lanț”⁴. Pe parcursul istoriei, fiecare și-a pierdut câte o aripă. Dar acest lucru nu a constituit un impediment în a păstra cu sfințenie „aripa rămasă să sperie”.

Se știe: zborul încetează să existe doar în momentul în care uităm să-l mai încercăm... Willy Brandt⁵ declara: „Am văzut mii și mii de persoane fericite și emoționate de ambele părți ale zidului”. Prin urmare, dincolo de căderea unui zid, putem vorbi despre înălțarea unui monument al Speranței. Nu pe pământul efemerității, ci pe veșnicia sufletului.

Cartea tratează în paralel și subiectul primei republici utopice „a iubirii umane”⁶, care a constituit nu doar „un regim, ci și o idee”, strivite sub greutatea „perestroikăi” lui Gorbaciov, a dorinței popoului și a liberalizării mass-mediei. Această doctrină și-a negat erorile pe parcursul a mai bine de 8 decenii și a sfârșit asfixiată de „un deșeu emoțional”⁷ – Adevărul.

În șirul consecințelor economice și al prețului plătit pentru libertate care mi-au atras atenția nu este nici dispariția produselor din magazine și nici privatizarea mașinilor de fotocopiă. „Din marele magazin GUM” au dispărut „ceasurile” – iată adevărata problemă. Oamenii au fost expulzați din Timpul obișnuit și trecuți într-un Timp nou, care urma să le aparțină în totalitate. Însă, fiind obișnuiți doar cu Timpul legat de încheietura mâinii, mulți s-au revoltat.

Astfel că, deși comunismul a căzut ca regim, adepții lui au rămas cu un sentiment de „ostalgie”⁸ și cu dorința de a se reîntoarce la statutul vechi de oameni în

colivie. Nu i-aș putea învinui...

Involuntar, ajung să-mi ridic iar și iar câte un zid din palme. În această privință mă asemăn mult cu evreica refugiată dintr-un film documentar „care își acoperea băiețelul ca să-l ferească de gloanțe”⁹, deși știa că mâinile ei „nu serveau mai mult decât o foaie de hârtie”. Problema zidului meu este costul pe care trebuie să-l plătesc pentru a mă simți în siguranță. Pentru că-mi acopăr privirea, nu mai văd nimic și nu pot înainta ca atare. Rămân astfel imobilizată, ascultând zgomotele provocate de tunuri imaginare. Speranța mea se naște dintr-o disperare lăuntrică și dintr-un sentiment de neputință în fața unei lumi care și-a „pierdut echilibrul sufletesc”¹⁰. Însă e imposibil să renunț la acest obicei. Există totuși ziduri care nu pot cădea niciodată. Ele cresc în noi. ❀

¹ Octavian Paler, *Autoportret într-o oglindă spartă*.

² Umberto Eco, *Numele trandafirului*.

³ Franz Kafka.

⁴ Octavian Paler, *Scrisori imaginare*.

⁵ Deținătorul Premiului Nobel pentru pace datorită politicii sale de deschidere către Est și gestului său simbolic de în-genunchere în fața memoria-lului consacrat ghetoului din Varșovia.

⁶ Marc Ferro, *Căderea Zidului din Berlin și a comunismului pe înțeleșul nepoșelei mele Soazig*.

⁷ Paulo Coelho, *Manualul Război-nicului Luminii*.

⁸ „Ost” în germană înseamnă Est.

⁹ George Orwell, 1984.

¹⁰ F. Dostoievski, *Idiotul*.